

Правила за съдържанието, начина на разпределение на разходите, реда и сроковете за съгласуване на системата за разпределение на разходите на пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тези Правила се определят съдържанието и начинът на разпределение на разходите, както и редът и сроковете за съгласуването на системата за разпределение на разходите на пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга (задължен оператор).

Чл. 2. (1) Задълженият оператор организира и осъществява отчитане на дейността си в съответствие с приложимите счетоводни стандарти и прилагане на системата за разпределение на разходите по видове услуги (Системата) както общо за търговското дружество, така и аналитично и поотделно за:

1. универсалната пощенска услуга по видове услуги;
2. пощенските парични преводи;
3. неуниверсалните пощенски услуги по чл. 38, т. 1 – 3 от Закона за пощенските услуги;
4. другите търговски дейности.

(2) Системата е съобразена с начина на разпределение на разходите и съдържанието по раздел II и раздел III.

(3) Системата се съгласува от Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) по реда на раздел IV.

Чл. 3. Системата следва да бъде базирана на отчетни данни, получени от финансовите отчети, при спазване на принципите, залегнали в Счетоводната политика на дружеството. Оценката на дълготрайните и краткотрайните активи се извършва на принципа по историческата им стойност.

Чл. 4. (1) Системата трябва да показва по ясен начин основните категории, по които се групират разходите, както и правилата, използвани за тяхното разпределение, използвайки подход на пълно разпределение на разходите (Fully Allocated Costs), при който сумата от всички разходи се разпределя на база на причинителите им. Сумирането на преките и разпределените разходи по услуги трябва да се прави по такъв начин, че да не останат неразпределени общи разходи.

(2) Разпределението на разходите трябва да се основава на принципа на причинно-следствената връзка, базирано на метода „АВС“ (Activity Based Costing), при който разходите се разпределят по услуги, според дейностите, извършвани за тях. Чрез този метод продуктите консумират дейности, а дейностите са тези, които черпят ресурси.

(3) Оперативните разходи от дейността по данни от одитирания отчет за приходите и разходите се разпределят за съответния отчетен период.

Чл. 5. Системата се основава на следните принципи:

1. Причинност – всяко разпределение на приходите и разходите, съответно за различните услуги и процеси, се извършва на базата на фактора, който го причинява, т. нар. „причинител“. Причинителите трябва да са свързани директно или индиректно с предоставяните услуги и с източниците на информация за тях.

2. Обективност – причинителите на разходите трябва да са количествено измерими чрез статистически изчисления и методи, достатъчно надеждни и обективни. Това са обективните параметри на променливите, които ги генерират и на чиято база се разпределят разходите.

3. Прозрачност – използваните методи за разпределение на разходите и приходите, които се отнасят директно към услугите и дейностите, следва да бъдат ясно отличени от онези, които подлежат на разпределение. Системата трябва да установи взаимовръзка между съдържанието на сметките на финансовото счетоводство на оператора и оперативните и статистическите алгоритми, съгласно които са установени причинителите на разходите.

4. Последователност – счетоводните принципи и използваните бази за разпределение на разходите трябва да бъдат последователно прилагани за всеки следващ отчетен период. При промяна в принципите, методите за разпределение или счетоводната политика частите от отчетите за предходни периоди, които са засегнати от промяната, се преработват.

Раздел II

Начин за разпределение на разходите

Чл. 6. (1) Разпределението на разходите по услуги в Системата се извършва, както следва:

1. Преки разходи – разходите, които могат да бъдат директно свързани с дадена услуга или продукт, се отнасят директно към този продукт или услуга.

2. Непреки разходи – общите разходи или разходите, които не могат да бъдат пряко отнесени към конкретна услуга или продукт, се разпределят, както следва:

а) общите разходи се разпределят въз основа на пряк анализ на произхода на самите разходи; когато прекият анализ не е възможен, категориите общи разходи се разпределят въз основа на непрякото им свързване към друга категория разходи или към друга група от категории разходи, които е възможно да бъдат пряко начислени или разпределени; непрякото свързване се основава на сравними структури на разходите;

б) разходите, за които не могат да се намерят нито преки, нито косвени мерки за разпределение, следва да се разпределят въз основа на фактор за общо разпределяне, изчислен чрез съотношението между всички пряко или непряко начислени или разпределени разходи, от една страна, към всяка от универсалните услуги, и от друга страна – към другите услуги;

в) общите разходи от предоставянето на всички услуги – универсални, неуниверсални и други търговски дейности, се разпределят съответно, като към всички услуги следва да се прилагат едни и същи параметри на разходите.

(2) Преките и непреките разходи се разделят на постоянни и променливи в зависимост от това, дали размерът им се изменя с изменение на обема на услугата.

Чл. 7. Разпределението на разходите по услуги в Системата се извършва в следните етапи:

1. дефиниране на разходните центрове, в които възникват разходите;

2. дефиниране на процесите в разходните центрове;

3. определяне на базите за разпределение на разходите;

4. разпределение на разходите между процесите в разходните центрове;

5. дефиниране на услугите по чл. 2, ал. 1, в т.ч. по видове и теглови стъпки и калкулация на единичните разходи за всяка от услугите.

Раздел III Съдържание на Системата

Чл. 8. Системата съдържа:

1. счетоводна политика на дружеството;
2. структура на дружеството, в това число описание на разходните центрове – структурни единици;
3. използвана методология за определяне на приходите и измерване на трафикния обем пратки по услуги;
4. описание на използвания модел за разпределяне на разходите;
5. описание на източниците на информация (входните данни), ползвани в Системата, в това число: прилаган статистически подход, честота и начин на събиране на информацията;
6. описание на дейностите по предоставяне на пощенските услуги съобразно дефинираните технологични процеси;
7. описание на използвания алгоритъм за разпределение на разходите – дефиниране на различните стъпки за изчисляване на разходите по услуги;
8. правила за избор на базите за разпределение на разходите (причинители на разходи) и начин на формирането им;
9. методи за разпределяне на разходите, приходите и активите към разходните центрове;
10. описание на формата и обхвата на изготвяните отчети за отделните разходни центрове;
11. описание на правилата и схемата за разпределение на разходите по услуги съгласно изискванията на чл. 7.

Раздел IV

Ред и срокове за съгласуване и извършване на промени в Системата

Чл. 9. (1) Задълженият оператор представя в КРС за съгласуване проект на Системата съгласно чл. 8.

(2) Към проекта по ал. 1 операторът прилага:

1. последния одитиран финансов отчет, където в отчета за приходите и разходите се съдържа изричен запис на нетните приходи от продажба на услугите поотделно за: универсалната пощенска услуга по видове услуги, неуниверсалните пощенски услуги и другите търговски дейности;
2. актуална счетоводна политика;
3. връзка между аналитичните номенклатури на разходите от Системата и аналитичните номенклатури по счетоводни сметки в сметкоплана на пощенския оператор;
4. външни за Системата параметри – счетоводен амортизационен план към настоящата счетоводна година, ползвани методи за преценка на активите, информация за историческата стойност на групите дълготрайни активи и техния полезен живот.

Чл. 10. (1) В срок до шест месеца от датата на внасяне на проекта на Системата и на информацията по чл. 9, ал. 2 КРС извършва анализ и оценка на проекта с оглед съответствието му с разпоредбите на раздели II и III, като се произнася с решение, с което може да:

1. даде задължителни указания за промени в Системата;
2. върне проекта за цялостна преработка;
3. съгласува проекта на Системата.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 и 2 срокът за анализ и оценка започва да тече, считано от датата на внасяне в КРС на коригирания или изцяло преработен проект.

Чл. 11. (1) Задълженият оператор след съгласуване на Системата е задължен да представя доклад с анализ за резултатите от прилагането ѝ веднъж годишно не по-късно от 31 май на текущата година.

(2) Към доклада по ал. 1 освен документите по чл. 9, ал. 2 операторът прилага и следната информация:

1. информация за разходните категории, в които са групирани разходите – стойност и бази за разпределение;
2. общи приходи, общи разходи, общ брой пратки, приходи от единица услуга, единични разходи за всяка от услугите, посочени в чл. 7;
3. общи приходи, общи разходи, общ брой пратки за услугите, предоставени по реда на чл. 6б, ал. 3 от Закона за пощенските услуги, в това число за услуги, предоставени на базата на сключени договори за достъп до мрежата му;
4. размер на преките и непреките разходи по разходни центрове и услуги в съответствие с чл. 6;
5. общо разходи, брой пратки и разходи за единица услуга за всеки от процесите, дефинирани в Системата;
6. общо разходи, разходи по процеси и брой обработени пратки за всеки разходен център в Системата.

(3) Докладът по ал. 1 и документите по ал. 2 следва да бъдат представени във форма, позволяваща проследяване на връзката между данните във финансовите отчети и получените резултати от разпределението на приходи и разходи по услуги.

Чл. 12. Комисията за регулиране на съобщенията ежегодно назначава проверки за прилагането на Системата, които се извършват от регистриран одитор.

Чл. 13. В срок до три месеца, считано от датата на представяне на данните по чл. 11, въз основа на резултатите от проверката по чл. 12 КРС се произнася с решение, с което:

1. дава задължителни указания за промени във връзка с прилагането на Системата;
2. съгласува получените от Системата резултати;
3. отказва да съгласува получените резултати.

Чл. 14. (1) Извършване на промени в Системата могат да се инициират от КРС:

1. въз основа на анализ и оценка на представените данни по чл. 11;
2. при промяна на нормативната база;
3. въз основа на препоръките от одиторския доклад, изготвен при проверката по чл. 12.

(2) Промени в Системата могат да бъдат инициирани от задължения оператор веднъж годишно, като първото искане за изменение на съгласуваната по чл. 10, ал. 1, т. 3 Система се извършва в срок не по-рано от една година след съгласуването ѝ.

(3) Комисията за регулиране на съобщенията или задълженият оператор могат да инициират консултации помежду си във връзка с подготовката на промени в съгласуваната Система по реда на ал. 1 и 2.

(4) За съгласуване на иницираните промени се прилагат документите и сроковете, посочени в чл. 9 и 10.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Правилата за съдържанието, начина на разпределение на разходите, реда и сроковете за съгласуване на системата за разпределение на разходите на пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга са приети на основание чл. 29б, ал. 3 от Закона за пощенските услуги с Решение № 19 от 9.01.2020 г. на КРС.

§ 2. С тези правила се отменя Процедурата за реда и сроковете за съгласуване на системата за разпределение на разходите по видове услуги на пощенския оператор със задължение за извършване на универсалната пощенска услуга, приета с Решение № 1193 от 27.10.2010 г. на КРС.

§ 3. Задълженият оператор следва да приведе действащата Система в съответствие с настоящите правила, като внесе проекта в КРС в срок до 6 месеца от влизането им в сила.

Председател: **Иван Димитров**